

NÉHÁNY DOMINÁNS-RECESSZÍV ÖRÖKLŐDÉSŰ TULAJDONSÁG VIZSGÁLATA KÉT VAJDASÁGI MINTÁBAN

Szerző: **SZITÁS Teodóra**, IV. évfolyam (dorici94@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BORSOS Éva**, egyetemi docens;

Dr. CZÉKUS Géza, egyetemi tanár; **Dr. HORÁK Rita**, egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Az emberi testet minőségi és mennyiségi jellemzőkkel tudjuk leírni. Ezen tulajdonságok többféle módon adódhatnak át a szülőkről az utódokra. A kvalitatív jellegek általában monogénesek: egyetlen gén határozza meg őket. A kvantitatív jellemzők a legtöbb esetben poligénesek: több gén együttes hatása áll a hátterükben. Ezek a jellemzők öröklődhetnek például domináns-recesszív öröklésmentet követve vagy nemi kromoszómákhoz kötötten.

A munka során domináns-recesszív módon öröklődő jellemzők eloszlását figyeltük meg a magyarkanizsai Jovanovic Zmaj Általános Iskola martonosi kihelyezett tagozatának tanulói és az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának hallgatói között. A következő tulajdonságokat vizsgáltuk meg: nevető gödör és állgödöracska megléte, az ujj hiperextenziójának képessége, a digitális index jellemzése, a középső ujjperc szőrösségének mértéke és a köröm alakja.

A felmérés elvégzése után megállapítható, hogy mindkét csoportnál a domináns tulajdonságok kifejeződése mutat nagyobb arányt. A recesszív jellegzetességek is megfigyelhetők mind a tanulók, mind a hallgatók esetében. Az egyes tulajdonságok megoszlása viszont teljesen más értékeket mutat a két korcsoportban. Például az hüvelykujj hiperextenziós képessége az általános iskolások 20,9%-al figyelhető meg, az egyetemisták esetében viszont ez az érték 39%.

További hallgatók és tanulók vizsgálatával még pontosabb adatok nyerhetők a későbbiekben.

Kulcsszavak: az ujj hiperextenziós képessége, digitális index, középső ujjperc szőrössége, körömalak

AN EXAMINATION OF SOME DOMINANT-RECESSIVE HERITAGE QUALITIES IN TWO SAMPLES IN VAJDASÁG

Author: **Teodóra SZITÁS**, fourth-year student (dorici94@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Éva BORSOS**, associate professor; **Dr. Géza CZÉKUS**, full professor;

Dr. Rita HORÁK, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Teacher Training Faculty in the Hungarian Language, Subotica

The human body can be characterised with qualitative and quantitative qualities. These qualities can be heritable from parents to their progeny in different ways. Qualitative qualities are mostly monogenic: only one gene determines them.

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

The quantitative qualities are mostly polygenic: more genes determine them together. These qualities can be inherited, for example, in a dominant-recessive way or can be linked to gender chromosomes.

During our work we examined characteristics inherited in the dominant-recessive way among pupils in Martonos in a section of Jovan Jovanovic Zmaj Elementary School in Kanizsa and among students at the University of Novi Sad, Teacher Training Faculty in Hungarian in Subotica.

The following qualities were examined: the presence of a dimple on the cheek and chin, the hyperextending ability of the thumb, the characteristic of the digital index, the measurement of hair on the middle knuckle, and the shape of nails.

We can conclude that dominant qualities were expressed at a higher rate. The recessive qualities can also be observed in the case of both pupils and students. But the qualities have totally different rates in the two groups. For example, the hyperextension ability of the thumb can be observed in 20.9% among elementary school pupils, and in 39% among students.

Further research and survey of more students and more pupils can result in more data.

Keywords: **the ability of hyperextension of the thumb, digital index, the measurement of hair on the middle knuckle, nail shape**